

**ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ PSİKOLOJİ ANA BİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI TEZ DÖNEMİ
SIK SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI¹**

Tez izleme komitesi (TİK) ne zaman ve nasıl oluşturulur?

Yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrencinin bir ay içinde tez izleme komitesi oluşturması gerekir.

- Komite, tez danışmanı, anabilim dalı içinden bir öğretim üyesi ve anabilim dalı dışından bir öğretim üyesi olmak üzere 3 kişiden oluşur.
- Komite üyeleri, danışmanınızla yapacağınız istişare sonucunda, tez konunuza uygun alanlarda çalışan öğretim üyeleri arasından belirlenir.
- Komite oluşturulması için, Sosyal Bilimler Enstitüsü web sitesinden temin edilen **“Doktora Tez İzleme Komitesi Teklifi”** formu doldurulur ve **Ana Bilim Dalı Başkanlığına teslim edilir**. Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığıyla, gerekli evraklar tutanakla birlikte enstitüye iletilir.

Tez izleme komitesi üyelerinde sonradan değişiklik yapılabilir mi?

Evet. Ana Bilim Dalı Başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Değişiklik için, **Sosyal Bilimler Enstitüsü** web sitesinde yer alan **“Doktora Tez İzleme Komitesi Üyeliği Değişikliği Formu”** doldurulmalı ve **bölüm başkanlığına teslim edilmelidir**. Bölüm sekreteri tarafından, gerekli evraklar tutanakla birlikte enstitüye iletilir.

İkinci tez danışmanı nasıl belirlenir? Komite toplantılarına katılabilir mi?

Danışmanın onayıyla ikinci tez danışmanı atanabilir. Bunun için Enstitü web sitesinde yer alan **İkinci Tez Danışmanı Atama Formu** doldurulmalı ve Ana Bilim Dalı Başkanlığına teslim edilmelidir. Form, Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığıyla enstitüye iletilir. İkinci tez danışmanı, talep etmesi hâlinde komite toplantılarına katılabilir.

Tez önerisi nedir?

Tez önerisi, tezin amacı, yöntemi ve çalışma planını içermelidir.

¹ Bu belge Eylül 2025'te [Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği](#)'ne göre hazırlanmıştır. Güncel bilgiler için Üniversite internet sitesinde yer alan yönetmeliği takip etmelisiniz.

- Tez önerisi, Sosyal Bilimler Enstitüsünün web sitesinde yer alan **Tez Önerisi Formu** kullanılarak hazırlanır.
- Özellikle **yöntem bölümünün**, tezin nihai hâline en yakın ve ayrıntılı şekilde yazılması büyük önem taşır.
- Öğrenci, tez önerisini Tez İzleme Komitesi jürisi önünde savunur.
- **Tez önerisi savunması, Tez İzleme Komitesi (TİK) toplantısı değildir.** Öğrencinin mezun olmadan önce en az üç Tez İzleme Komitesi Toplantısı gerçekleştirmesi gereklidir.

Tez önerisi vereceğim dönem hangi dersleri almalıyım?

SBE 5000 Tez Önerisi Çalışması (Thesis Proposal Study), SBE 607 Doktora Tezi (PhD Dissertation) ve her dönem alınması gereken SBE 601 Akademik Uzmanlık (Academic Specialization) derslerini almanız gerekir.

Tez önerisi ne zaman ve nasıl savunulur?

Doktora yeterlik sınavını başarıyla geçen öğrenci, tez önerisini en geç 6 ay içinde tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

Yer:

- Savunmalar **Cinnah Yerleşkesi** veya **Esenboğa Yerleşkesi**'ndeki toplantı odalarında yapılır.
- Öğrencinin, komite üyelerinin uygunluğunu dikkate alarak sınav tarihini belirlemesi ve ardından oda rezervasyonu yapması gerekmektedir. Oda rezervasyonu için ilgili idari personel ile iletişime geçilmelidir.

Cinnah Yerleşkesi → *Çetin Memiş* | Tel: 0 (312) 906 1316

Esenboğa Yerleşkesi → *Halil İbrahim Engin* | Tel: 0 (312) 906 1461

Tez Önerisi Teslimi:

- Öğrenci, savunmadan **en az 15 gün önce**, tez önerisini komite üyelerine iletmelidir.
- Tercih edilen gönderim yöntemi genellikle **e-posta** olsa da, bazı üyeler **çıktı (basılı kopya)** talep edebilir.
- Bu nedenle, komite üyeleri belirlenirken bu konu görüşülmeli ve teslim yöntemi onların tercihiyle planlanmalıdır.

Savunma Dili: İngilizce

Hazırlık: Öğrencinin tez önerisini kendinden emin bir şekilde sunması, çalışmasını tartışmaya açık ve savunmaya hazır şekilde gelmesi beklenir.

Tez önerisi savunması nasıl değerlendirilir?

Komite, tez önerisini aşağıdaki **üç sonuçtan biriyle** değerlendirir:

1. **Kabul**
2. **Düzeltilme (1 ay süre verilir.** Bu sürenin sonunda öneri tekrar değerlendirilir)
3. **Ret**

Karar, **salt çoğunlukla** alınır.

Tez önerisi savunmasına girmedim veya başarısız oldum, ne yapmalıyım?

Tez önerisi savunmasına **girmeyen** ya da **başarısız olan** öğrenciler:

- **Aynı danışmanla devam ediyorsa** → **3 ay içinde** ikinci tez önerisini savunması gerekir.
- **Danışman veya tez konusunu değiştirirse** → **6 ay içinde** ikinci tez önerisini savunması gerekir.

Notlar:

- Tez önerisi yapıp **başarısız** bulunan öğrenciler, **danışman ve tez konusu** değiştirme hakkına sahiptir.
- Bu durumda **yeni bir tez izleme komitesi** oluşturulur.
- Geçerli mazereti olmaksızın belirtilen sürede savunmaya katılmayan öğrenci **başarısız** sayılır.

İkinci kez tez önerisi savunmasında başarısız olan öğrencinin **doktora programıyla ilişkisi kesilir.**

Tez önerisini savunduktan sonra ne yapmalıyım?

Tez önerisi savunmasından sonra, **3 iş günü içinde** öğrencinin, **Sosyal Bilimler Enstitüsü** web sitesinden temin edilen **Tez Önerisi Formunu ve Doktora Tez Önerisi Savunma Tutanak Formunu ıslak imzalı olarak bölüm başkanlığına teslim etmesi gerekir.** Bölüm sekreteri tarafından, gerekli evraklar tutanakla birlikte enstitüye iletilir.

Not: Sürecin zamanında tamamlanmasından öğrenci sorumludur.

Tez önerim kabul edildikten sonra ne yapmalıyım?

Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi **Ocak–Haziran** ve **Temmuz–Aralık** dönemlerinde birer kez olmak üzere yılda iki kez toplanır:

Komite toplantısından **en az bir ay önce**, öğrenci komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda:

- O ana kadar yapılan çalışmaların özeti
- Bir sonraki dönem için yapılması planlanan çalışmalar yer alır.

Komite, öğrencinin tez çalışmasını “**başarılı**” veya “**başarısız**” olarak değerlendirir.

Üst üste iki kez veya **aralıklı olarak üç kez** başarısız sayılan öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.

Tezimi zamanında bitiremezsem ne olur?

Doktora programı, en fazla 12 yarıyıl içinde tamamlanmalıdır. Bu süre içinde programı tamamlamayan öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.

Tez konumu değiştirebilir miyim?

Tez öneri savunmasını tamamlayan öğrenciler, tez izleme komitesi önerisiyle konu değişikliği yapabilir. Bunun için yeniden tez öneri savunması yapılmalı ve “**Doktora Tez Konusu Değişikliği Formu**”, “**Tez Öneri Formu**” ile “**Doktora Tez Önerisi Savunma Tutanak Formu**” Ana Bilim Dalı Sekreterliğine teslim edilmelidir.

TİK süreci nasıl ilerler? Ne sıklıkla görüşme yapılır, benim yapmam gerekenler neler?

Tez İzleme Komitesi (TİK), öğrencinin tez sürecini takip etmek üzere yılda iki kez toplanır:

- Ocak–Haziran döneminde bir kez
- Temmuz–Aralık döneminde bir kez

Toplantı sonrası Enstitü websitesinde yer alan **Doktora Tez İzleme Komitesi Raporu (TİK Belgesi)** formu doldurulur ve ana bilim dalı aracılığıyla enstitüye gönderilir.

Doktora tezi dersi nasıl değerlendirilir?

Tez yazdığınız süre boyunca her dönem **SBE 607 Doktora Tezi (PhD Dissertation)** dersini ve **SBE 601 Akademik Uzmanlık (Academic Specialization)** derslerini eklemeniz gerekir. Doktora tezi dersine, tez izleme komitesi raporlarına göre DE (Devam Ediyor) notu verilir. Bu raporlar zamanında teslim edilmediği takdirde BŞZ (Başarısız) notu verilir.

Tez savunmasına girebilmek için hangi akademik şartlar aranır?

- Tez savunmasına girebilmek için öğrencinin **en az üç kez** tez izleme komitesi raporu sunmuş olması gerekir.
- Ayrıca, tezle ilgili bir **bilimsel makalenin** ulusal veya uluslararası hakemli bir dergide **yayımlanmış** ya da **yayıma kabul edilmiş** olması veya benzeri bir bilimsel çalışmanın yapılmış olması gerekmektedir.

Doktora tezi nasıl tamamlanır ve savunmaya hazır hale gelir?

Öğrenci, AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan Doktora Tez Yazım Kılavuzu kurallarına uygun şekilde yazdığı tezini –düzeltme verilen durumlarda ise düzeltme sonrası– danışmanına sunar.

Danışman benzerlik raporu alır öğrenciye iletir. Öğrencinin tez savunmasına girebilmesi için benzerlik oranının %20'nin altında olması gerekmektedir.

Raporda gerçek bir intihal tespit edilirse, durum enstitü yönetim kuruluna iletilir.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) Kullanımı: Öğrenci, tez yazım aşamasında üretken yapay zeka kullanımı hususunda [Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ \(ÜYZ\) Kullanımına Dair Etik Rehber](#)'i incelemeli ve rehberde belirtilen etik kurallara uygun şekilde hareket etmelidir.

Bu etik rehberde, veri analizinde hazır ÜYZ kullanımı tavsiye edilmemektedir. Ayrıca, ÜYZ (metin/görsel) veri etiketleme sonrası araştırmacının son kontrolleri yapması gereklidir. Son olarak, çeviri ve dil kontrolünde ÜYZ'nin kullanılabileceği, fakat bu kullanım sonrası içeriğin nihai sorumluluğunun yazara ait olduğu vurgulanmaktadır.

Öğrenci, **benzerlik raporunu, Jüri Atama Formu** ile birlikte Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığıyla enstitüye iletmelidir.

Öğrenci tezle birlikte benzerlik raporunu jüri üyelerine göndermeli ve **Jüri Üyelerine Tez Teslim Tutanağı** formunu kullanarak teslimi belgeleyip jüri üyelerinin imzalarını almalıdır.

Jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır.

Gönderim Süresi: Anabilim dalı kurul kararı uyarınca, jüri üyelerinin tezi yeterli zamanda değerlendirebilmesi için, öğrencinin tez taslağını savunma tarihinden en az 15 gün önce jüri üyelerine göndermeleri gerekmektedir.

Öğrenci, tezini jüri önünde **sözlü olarak** savunur.

Doktora tez jürisi nasıl oluşturulur?

Jüri üyeleri, öğrencinin tez konusuna uygun olarak danışman hocasıyla birlikte belirlenir.

AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Doktora Tez Sınav Jürisi Atama Formunun** doldurulması gerekir. Form ile birlikte, doktora sürecinde yapmış olduğu **bilimsel bir yayına dair kanıtlayıcı belge** ve **Benzerlik Raporu** eklenmelidir.

Jüri şu şekilde oluşturulur:

- **5 asil öğretim üyesi:** Üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyelerinden oluşur. En az ikisi **üniversite dışından** olmalıdır.
- **İkinci tez danışmanı,** oy hakkı olmadan jüride yer alabilir.
- **2 yedek üye:** Biri aynı ana bilim dalından, diğeri kurum dışından seçilir.

Jüri için gerekli onayların alınması ve uygun tarihlerinin ayarlanması uzun zaman almaktadır. Bu nedenle öğrencinin, Jüri Atama Formunu doldururken sürece geniş bir vakit ayırması önem arz etmektedir.

Tez savunma jürisi atanan öğrenciler, sınav öncesi tez taslağı ve benzerlik raporunu jüri üyelerine teslim etmelidir. Teslim ettiğini, **Jüri Üyelerine Tez Teslim Tutanağı** ile belgeleyip imza almalıdır.

Öğrenci, benzerlik raporu için tez danışmanıya görüşmelidir.

Öğrenci, Jüri Atama Formunu Ana Bilim Dalı Başkanlığına teslim ettiğinde, bölüm sekreteri öğrencinin tez başlığını, danışman bilgisini, savunma tarihini ve yer bilgilerini Lisansüstü Öğrenci Koordinatörü Asistanına iletir. **Savunma tarihleri, Lisansüstü Öğrenci Koordinatörü Asistanı tarafından lisansüstü mail grubu ve/veya sosyal medya kanallarında, savunmadan bir hafta önce duyurulur.** Savunma toplantısı; katılmak isteyen öğretim elemanlarına, lisansüstü öğrencilere ve alandaki uzman dinleyicilere açıktır.

Doktora tez savunması ne zaman ve nasıl yapılır?

Jüri üyelerine tez teslim edildikten **en geç bir ay içinde**, jüri toplanarak öğrenciyi **tez savunmasına** alır.

Tez savunmaların her yarıyıl akademik takvimde belirtilen son tarihe kadar tamamlanması gerekir.

Savunma toplantısı; öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alandaki uzman dinleyicilere **açıktır**. Öğrenci, çalışmasını 20 dakikayı aşmayacak şekilde özetler ve ardından komite üyelerinin sorularını yanıtlar.

Savunma dili İngilizcedir.

Hazırlık: Öğrencinin sunuma, tartışmaya ve savunmaya hazırlıklı gelmesi, kendinden emin bir şekilde sunum yapması beklenir.

Sorular: Öğrenciye yöneltilecek sorular, doğrudan tez çalışmasıyla ilgili olabileceği gibi, alana ilişkin sorular ve istatistik/araştırma yöntemleri gibi genel bilgileri sınav soruları da içerebilir. Adayın alan konusunda genel bir anlayış geliştirmiş olduğunu ve akademik düşünme becerilerini geliştirdiğini göstermesi beklenmektedir.

Cevaplama Tarzı: Öğrencinin, sorulan sorulara “bence” gibi kişisel ifadeler yerine, kuramlar ve literatür bilgisine dayalı yanıtlar vermesi beklenmektedir.

Yer:

- Savunmalar **Cinnah Yerleşkesi** veya **Esenboğa Yerleşkesi**'ndeki toplantı odalarında yapılır.
- Öğrencinin, komite üyelerinin uygunluğunu dikkate alarak sınav tarihini belirlemesi ve ardından oda rezervasyonu yapması gerekmektedir. Oda rezervasyonu için ilgili idari personel ile iletişime geçilmelidir.

Cinnah Yerleşkesi → *Çetin Memiş* | Tel: 0 (312) 906 1316

Esenboğa Yerleşkesi → *Halil İbrahim Engin* | Tel: 0 (312) 906 1461

Savunma günü neler yapmalıyım ve nelere dikkat etmeliyim?

Gerekli Belgeler: Öğrencinin savunma günü, AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan aşağıda adı geçen belgeleri çıktı alarak yanında getirmesi gerekmektedir:

- **Doktora Tez Savunma Sınavı Tutanak Formu** (her jüri üyesi için birer adet)
- **Tez İnceleme ve Değerlendirme Formu** (her jüri üyesi için birer adet)
- (Daha önceden imzalanmış) **Jüri Üyelerine Tez Teslim Tutanağı**

Belgeler, savunma sonrasında jüri üyelerine imzalatılmalıdır.

Savunma sonrasında, öğrencinin belgeleri **3 iş günü içinde** Ana Bilim Dalı başkanlığına teslim etmesi ve bölüm sekreterinin evrakları tutanakla enstitüye ilemesi gerekmektedir.

Not: Sürecin zamanında tamamlanması öğrencinin sorumluluğundadır.

Teknik Hazırlık: Öğrenci, savunma öncesinde projeksiyon cihazını çalıştırarak olası teknik sorunları gidermeli ve cihazın düzgün çalıştığından emin olmalı, olası teknik aksaklıklarda sunum öncesinde yetkililerden yardım almalıdır.

İkram: Savunma esnasında isteğe bağlı olarak çay ve kuru pasta gibi küçük ikramlar hazırlanabilir. Ancak, ikramın tercih edilmesi durumunda, ikramların sade ve abartısız olmasına özen gösterilmelidir.

Tez savunmasında jüri nasıl karar verir?

Savunma tamamlandıktan sonra jüri, dinleyicilere kapalı olarak toplanır ve salt çoğunlukla şu üç karardan birini verir:

1. **Kabul** → Öğrenci başarılı sayılır.
2. **Düzeltilme** → Öğrenci, en geç **6 ay içinde** gerekli değişiklikleri yaparak **aynı jüri önünde** yeniden savunma yapar.
İkinci savunmada da başarısız olursa, üniversite ile ilişkisi kesilir.
3. **Ret** → Öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.

Karar, en geç **3 gün içinde** bölüm sekreteri tarafından enstitüye **tutanakla** bildirilir.

Not: Sürecin zamanında tamamlanmasından öğrenci sorumludur.

Not: Kabul edilen tezlerde, tezin onay sayfasında jüri üyelerinin imzaları bulunur. Oy çokluğu ile kabul edilen tezlerde muhalif üyeler de onay sayfasını imzalar ve isterlerse “olumsuz” ibaresi ekleyebilir.

Diplomamı alabilmek için hangi işlemleri yapmam gerekiyor?

1. Öğrenci, tezini Doktora Tez Yazım Kılavuzuna uygun hazırladığından emin olmalı, şekil kontrolü için tezini PDF formatında Enstitüye e-posta ile göndermelidir (sbe@aybu.edu.tr). Ortalama yanıt süresi resmî tatiller hariç 1–2 gündür.
2. Öğrenci, tez için baskı almadan önce danışmanı ve jüri üyeleriyle iletişime geçmelidir. Eğer tezin basılı bir kopyasını istiyorlarsa onlar için de ek baskı almalı ve taraflarına iletmelidir.
3. Öğrenci savunma tarihinden itibaren 1 ay içinde (son gün resmî tatile denk gelirse takip eden ilk iş günü) aşağıdaki belgeleri enstitüye teslim etmelidir:
 - **Ciltlenmiş en az 3 kopya tez**
 - **Tezin bir kopyasının yer aldığı CD**
 - **Mezuniyet Dilekçesi**
 - **Tez Veri Giriş Formu (2 Adet)**
 - **Tez Teslim ve Yayım İzin Formu**
 - **Tez Yazım Kuralları Kontrol Formu**
 - **Tezin Veri Tabanına Erişimin Kısıtlanması Formu**
 - Öğrencinin mezun olacağı yarıyıldaki notu girilmemiş ders varsa, danışman imzalı **Not Düzeltme Formu** da sunulmalıdır.

Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine bu süreyi **en fazla 1 ay** uzatabilir. Bunun için AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Tez Teslimi İçin 1 Aylık Ek Süre Talebi Formunun** doldurulması gerekir.

4. Tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci **diplomasını almaya hak kazanır**.

Yukarıdaki gereklilikler **yerine getirilmediği takdirde** öğrenci diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresi dolmuşsa **üniversite ile ilişkisi kesilir**.

Not: Mezuniyet tarihi, tezin jüri tarafından imzalanmış nüshasının enstitüye teslim edildiği tarihtir.

Tezin tesliminden itibaren 3 ay içinde tezinin bir kopyası elektronik ortamda, enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

**Öğrencilerimize Başarılar Dileriz.
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Psikoloji Ana Bilim Dalı**